

Titel: BREV TIL: Hans Jørgen Uldall FRA: Louis Hjelmslev (1935-12-02)

Citation: "BREV TIL: Hans Jørgen Uldall FRA: Louis Hjelmslev (1935-12-02)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 2. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds:
https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_031-shoot-wacc-1992_0005_031_Uldall_0950_p2_bP1_TB00002/facsimile.pdf (tilgået 27. maj 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

hvis tilgrundliggende enhed igen er defineret ved en særlig plads i systemet. Jf. bl. a. at i sprog, hvor vokaler er entydigt definerede som alternative kenemer og konsonanter som implikatoriske kenemer, beror samtlige vokaler paa eet dybeste "archikenem", og ligeledes samtlige konsonanter. Løsningen bliver derfor alligevel at benytte betegnelserne: kenem af første grad og kenem af højere grad, det sidste med underafdelingerne kenem af anden, tredje osv. grad. I relativ forstand vil der ogsaa kunne tales om kenemer af lavere grad.

Til denne rutebil-inspiration kan føjes, at et kenem af lavere grad kan tage del i to eller flere kenemer af højere grad; da i dansk g er impliceret i y, findes der et kenem af 2. grad, V, hvoraf g er medlem (og hvoraf aabenbart ogsaa b er medlem); men y er tillige medlem af et andet kenem af 2. grad, nemlig k/v, paa grund af grupperingsrelationen mellem k og v. *bi har hermed faaet den vigtige formling af den gamle tanke om at opfatte grupper som simple enheder.*
Dette medfører en praktisk ulempe ved brugen af kapitæler for at udtrykke kenemer af højere grad; hvad skulde man gøre ved k/v? Desuden generer det mig, at man ved anvendelsen af kapitæler arbitrært gør eet laveregradskenem udslaggivende for betegnelsermaaden. Kunde man ikke skrive t/d, k/v, g/b/v osv. for højeregradskenemer, og frigøre kapitælerne til anvendelse i den praktiske notation som tegn for en uopløselig implikation?

En anden opdagelse fra rutebilen: Ved siden af ensidige og gensidige implikationer findes der ogsaa tosidige implikationer; kenemet a er impliceret i kenemet b under visse betingelser, og kenemet b er impliceret i kenemet a under visse derfra eksklusive betingelser. Det findes udpræget i russisk: alle stætte konsonanter bliver ustemte i udlyd og i indlyd foran ustemt konsonant; alle